

УДК 37.015.311:373.3:81'243'36

[https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-5\(35\)-1178-1189](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-5(35)-1178-1189)

Литньова Тамара Вікторівна кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов і новітніх технологій навчання, Житомирський державний університет імені Івана Франка, м. Житомир, тел.: (0412) 43-14-17, <https://orcid.org/0000-0001-5150-467X>

ЛІНГВОДИДАКТИЧНІ ІГРИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Анотація. У статті порушується проблема впливу лінгводидактичних ігор на формування іншомовної граматичної компетентності молодших школярів. Висловлено думку про важливість залучення учнів до ігрових форм роботи, які сприяють підвищенню мотивації до вивчення іноземної мови, активізації пізнавальної діяльності, розвитку мовної інтуїції і формуванню комунікативної впевненості та стійких граматичних навичок у реальному мовленнєвому середовищі. Розглянуто види лінгводидактичних ігор і критерії їх класифікації. Визначено поняття граматичної компетентності учнів та її основні компоненти (граматичні навички, граматичні знання і граматична усвідомленість). Підкреслено необхідність дотримання орієнтаційно-підготовчого, тренувального і ситуативно-варіативного етапів формування іншомовної граматичної компетентності здобувачів освіти. Поетапний процес навчання граматики молодших школярів передбачає усвідомлене сприйняття матеріалу, узагальнення, систематизацію і його застосування в мовленнєвій практиці. Розкрито внутрішні, зовнішні і лінгвістичні чинники, що сприяють формуванню іншомовної граматичної компетентності у процесі вивчення іноземної мови. Окреслено особливості застосування лінгводидактичних ігор і критерії їх ефективності в оволодінні граматиною. Ігрові завдання повинні відповідати рівню мовленнєвого розвитку учнів та поступово ускладнюватися в міру засвоєння матеріалу. Обґрунтовано доцільність використання лінгводидактичних ігор, які не лише сприяють запам'ятовуванню граматичних форм і вільному використанню їх у мовленні, а й розвивають комунікативні навички школярів, формують уміння працювати в команді і виховують увагу, спостережливість та самостійність. Наведено деякі приклади ігор, що можуть бути використані у навчанні видочасових форм дієслів і розвитку орфографічних навичок учнів початкової школи.

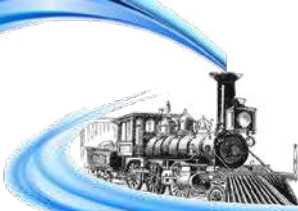
Ключові слова: лінгводидактичні ігри, іншомовна граматична компетентність, молодші школярі, навчання іноземної мови, комунікативна компетентність, мотивація до навчання.

Lytniova Tamara Viktorivna PhD in Pedagogy, Associate Professor, Head of the Department of Foreign Languages and Modern Teaching Techniques, Zhytomyr Ivan Franko State University, Zhytomyr, tel.: (0412) 43-14-17, <https://orcid.org/0000-0001-5150-467X>

LINGUODIDACTIC GAMES AS A MEANS OF FORMING PRIMARY SCHOOL STUDENTS' FOREIGN LANGUAGE GRAMMATICAL COMPETENCE

Abstract. The article deals with the problem of the influence of linguodidactic games on the formation of primary school students' foreign language grammatical competence. The author suggests that it is important to involve students in game forms of work, which help to increase motivation to learn a foreign language, activate cognitive activity, develop linguistic intuition and form communicative confidence and stable grammatical skills in a real speech environment. The types of linguodidactic games and criteria for their classification are considered. The concept of learners' grammatical competence and its main components (grammatical habits, grammatical knowledge and grammatical awareness) are defined. The necessity of observing the presentation, practice and production stages of the formation of students' foreign language grammatical competence is emphasized. The phased process of teaching grammar to primary school students involves conscious perception of the material, generalization, systematization and its application in speech practice. The article reveals the internal, external and linguistic factors that contribute to the formation of foreign language grammatical competence in the process of learning a foreign language. The peculiarities of using linguodidactic games and the criteria of their effectiveness in mastering grammar are outlined. Game tasks should correspond to the level of students' speech development and gradually become more complex as they master the material. The expediency of using linguodidactic games is substantiated, which not only promote memorization of grammatical forms and their free use in speech, but also develop students' communication skills, form the ability to work in a team and cultivate attention, observation and independence. Some examples of games that can be used in teaching verb tenses and developing spelling skills of primary school students are presented.

Keywords: linguodidactic games, foreign language grammatical competence, primary school students, foreign language teaching, communicative competence, motivation to learn.

Постановка проблеми. У сучасних умовах реформування освіти в Україні особлива увага приділяється вивченню іноземних мов у початковій школі. Формування іншомовної граматичної компетентності є одним із ключових завдань навчання, оскільки граматики забезпечує правильність, точність і логічність мовлення, створюючи базу для успішної іншомовної комунікації. Однак традиційні методи навчання граматики нерідко виявляються малоефективними для молодших школярів через їх вікові психологічні особливості і потребу в ігровій діяльності, активному спілкуванні та емоційному залученні. У цьому контексті лінгводидактичні ігри постають як потужний засіб підвищення мотивації до вивчення мови, активізації пізнавальної діяльності учнів і формування стійких граматичних навичок у невимушеній формі. Ефективне використання ігор дозволяє не лише урізноманітнити навчальний процес, а й створити сприятливе середовище для розвитку мовних компетентностей, формування комунікативної впевненості та позитивного ставлення до вивчення іноземної мови.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема використання ігрових технологій у навчанні іноземних мов активно досліджувалася у працях зарубіжних та українських вчених, зокрема Л. Березовської, Н. Бориско, О. Коломіної, І. Мірошник, С. Ніколаєвої, В. Редька, С. Роман, Н. Складенко, Т. Полонської, Ю. Федусенка, Т. Шкваріної, J. Hadfield, T. Hutchinson, C. Livingstone та інших. Дослідники підкреслюють значення ігор як засобу оптимізації навчального процесу, розвитку комунікативної компетентності та врахування індивідуально-вікових особливостей учнів. Водночас питання ефективного застосування саме лінгводидактичних ігор для формування іншомовної граматичної компетентності молодших школярів потребує подальших досліджень.

Мета статті – проаналізувати вплив лінгводидактичних ігор на формування іншомовної граматичної компетентності молодших школярів.

Виклад основного матеріалу. У контексті навчання іноземної мови розглядаємо гру як варіативно-ситуативну мовленнєву діяльність, у ході якої учні набувають досвіду спілкування. Тому гра має бути невід'ємним елементом кожного уроку для дітей молодшого шкільного віку. У ній відображається взаємозв'язок національної культури народу і його мови, а також пізнання і спілкування дитини, що становить сутність мовленнєво-ігрової діяльності [9, с. 118].

Мовленнєво-ігрова діяльність – це діяльність, що вимагає використання набутих раніше знань, мовленнєвих умінь і навичок у нових зв'язках і обставинах. У ній діти на основі набутих уявлень про предмети розширюють і поглиблюють свої знання. Як форма навчання молодших школярів, мовленнєво-ігрова діяльність виконує, крім пізнавальної і розважальної, функцію мовленнє-

вого спрямування. У процесі гри дитина використовує як діалогічне, так і монологічне мовлення. В ігровій діяльності виявляється образність дитячого мовлення, у якому поєднуються мовні і немовні засоби виразності. Крім того, мовленнєво-ігрові дії виступають, як зазначає Л. Березовська, засобом творчого мовленнєвого самовираження [2]. Мовленнєво-ігрова діяльність є процесом, що ґрунтується на інтересі дитини до гри, її правил і дій. У кінцевому результаті вона спрямована на розвиток і вдосконалення мовлення дітей [9, с. 120].

Мовленнєво-ігрова діяльність з лінгводидактичної точки зору визначається як здатність дитини доречно використовувати в ігрових ситуаціях зв'язні висловлювання, які за допомогою певних естетичних властивостей (незвичність у сполученні слів, влучність) впливають на емоційно-чуттєву сферу їхньої життєдіяльності.

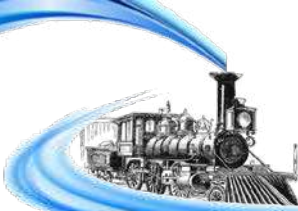
Під лінгводидактичною грою розуміють «вправи у природній комунікації в різних видах мовленнєвої діяльності» [9, с. 152]. Важливою особливістю ігор є їх спрямованість на наближення навчальної діяльності до реального спілкування.

Н. Складенко пропонує наступні критерії класифікації лінгводидактичної гри: 1) спрямування навчальної дії на отримання або передавання інформації; 2) спрямування навчальної дії на засвоєння мови, що є основним засобом спілкування, або на оволодіння мовленням (мовленнєвою діяльністю) як процесом спілкування [7, с. 43].

За першим критерієм розрізняють рецептивні, репродуктивні і продуктивні ігри. Відповідно до другого критерію вони поділяються на мовні, умовно-мовленнєві і мовленнєві. У рецептивних іграх вербальна інформація сприймається через слуховий і зоровий канали. У репродуктивних – ця інформація відтворюється повністю або зі змінами. У продуктивних іграх дитина самостійно породжує висловлювання різних рівнів. Щодо мовних ігор, то в них виконується робота з мовним матеріалом поза мовленнєвою ситуацією, зосереджується увага на формі. Умовно-мовленнєві ігри передбачають виконання мовленнєвих дій у ситуативних умовах. Обидва види ігрових вправ часто об'єднують в одну групу під назвою «підготовчі». Мовленнєві ігри спрямовані на розвиток мовлення школярів.

Зазначимо, що лінгводидактичні ігри є природним способом організації спілкування дітей молодшого шкільного віку, оскільки вони невимуснено залучають дітей до міжособистісного спілкування. Крім того, такі ігри сприяють вихованню вміння уважно слухати вчителя, швидко знаходити відповідь на запитання, точно формулювати свої думки, застосовувати знання відповідно до поставленого завдання.

Лінгводидактична гра передбачає два аспекти: навчальний і розважальний. Пізнавальний зміст виражається в завданнях, що тісно пов'язані з ігровими

діями. Мета, прихована в ігровому завданні, стає непомітною для дитини, а засвоєння пізнавального змісту відбувається ненавмисно в процесі цікавих для дитини ігрових дій. Основним мотивом виконання ігрового завдання є бажання досягти мети, виграти. Саме це спонукає молодшого школяра до розумової і мовленнєвої активності. З розвитком логічного мислення у лінгводидактичній грі формується вміння учнів виражати думки словами. Виконання ігрових дій, спрямованих на порівняння, групування, класифікацію й узагальнення ознак предметів і явищ довкілля, сприяє розвитку мовленнєвої спостережливості.

Ігри важливо проводити систематично і цілеспрямовано на кожному уроці, починаючи з елементарних ігрових ситуацій, поступово ускладнюючи й урізноманітнюючи їх і спрямовуючи увагу на збагачення словника учнів, закріплення граматичних правил, розвиток пам'яті, а також виховання кмітливості, самостійності і наполегливості. Систематичне використання ігор сприяє формуванню іншомовної комунікативної компетентності учнів загалом і їх граматичної компетентності зокрема.

Граматична компетентність – це здатність людини до коректного граматичного оформлення своїх усних і писемних висловлювань та розуміння граматичного оформлення мовлення інших, яка базується на складній і динамічній взаємодії відповідних навичок і знань та граматичної усвідомленості [4, с. 234]. Основними компонентами граматичної компетентності виступають граматичні навички, граматичні знання і граматична усвідомленість.

Кінцевою метою формування граматичної компетентності дітей молодшого шкільного віку виступає практичне засвоєння учнями граматичної будови мови (системи мовних одиниць) і правил її використання у процесі комунікації. Важливого значення в цьому контексті набуває завдання збагачення мовного запасу учнів початкової школи передбаченим шкільною програмою обсягом граматичних конструкцій.

Важливість такого завдання зумовлюється, на наш погляд, певними причинами. По-перше, використання різних граматичних конструкцій сприяє розвитку мислення дитини, її розумових здібностей та є запорукою інтелектуального зростання школяра. По-друге, застосування граматичних конструкцій на практиці підвищує рівень правильності мовлення молодших школярів, що є ознакою культури мовлення загалом і сформованості мовної особистості зокрема.

Зазначимо, що навчання граматики в початкових класах має бути максимально зрозумілим для учнів. Потрібно уникати формулювання правил і великої кількості винятків, використовуючи при цьому найпростіше для сприйняття та розуміння пояснення з обов'язковою опорою на мовленнєві зразки.

Процес формування граматичної компетентності учнів здійснюється відповідно до трьох етапів [5]:

1. Орієнтаційно-підготовчий (Presentation stage) – ознайомлення з новим граматичним явищем, яке доцільно вводити в типових ситуаціях мовлення. З цією метою можна використовувати реальні й уявні ситуації, тобто ситуативний контекст, створений різними засобами – за допомогою вербального опису, ілюстративного, предметного або дійового унаочнення. Після представлення ілюстративної ситуації доцільним є її повторення з особливим акцентуванням мовленнєвих зразків, що містять граматичне явище, яке підлягає вивченню, і пояснення його значення. Наступний крок передбачає перевірку розуміння учнями змісту цього граматичного явища (відповіді на запитання, хорове та індивідуальне промовляння мовленнєвого зразка). Потім відбувається пояснення функції та форми граматичного явища, диференціювання мовленнєвих ситуацій рідною мовою, ознайомлення з інтонацією мовленнєвого зразка. Після цього – запис моделі, формули, правила, 2-3 мовленнєвих зразків, що містять граматичне явище.

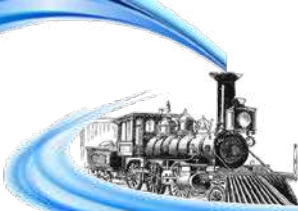
2. Тренувальний (Practice stage) – формування автоматизмів у вживанні граматичної структури (виконання умовно-комунікативних рецептивно-репродуктивних вправ). Тренувальні вправи доцільно виконувати в такій послідовності: імітативні, підстановчі, трансформативні, репродуктивні.

3. Ситуативно-варіативний (Production stage) – самостійне продукування учнями висловлювань, які містять дану структуру поряд з іншими (виконання продуктивних мовленнєвих вправ).

Зауважимо, що перехід до кожного наступного етапу повинен здійснюватися після ретельного відпрацювання попереднього. Поетапний процес формування граматичної компетентності молодших школярів передбачає усвідомлене сприйняття матеріалу, узагальнення, систематизацію і його застосування в мовленнєвій практиці.

Аналіз досліджень науковців дозволяє виділити основні групи чинників, які сприяють формуванню іншомовної граматичної компетентності у процесі вивчення іноземної мови, а саме: внутрішні, зовнішні і лінгвістичні [11]. Внутрішні чинники пов'язані з індивідуальними чи психологічними особливостями учнів, до яких можна віднести вік, стать, мотиваційну сферу, внутрішню позицію і почуття ідентичності особистості, спосіб мислення [10]. Ефективність навчання граматики зумовлена, крім того, когнітивними стратегіями і вміннями школярів, а також мотивацією і загальним ставленням до вивчення іноземної мови.

До зовнішніх чинників формування іншомовної граматичної компетентності належать соціальні умови: суспільство, у якому вживається конкретна мова; його соціальна структура; відмінності між носіями мови у віці, соціальному статусі, рівні культури й освіти, місці проживання, мовленнєвій поведінці залежно від ситуації спілкування.

Основними лінгвістичними чинниками, які необхідно враховувати у формуванні іншомовної граматичної компетентності учнів, є: 1) дидактичне правило ізоляції труднощів та принцип вивчення матеріалу від легкого до складного; 2) потреба в комунікації, тобто необхідність вивчати перш за все ті граматичні явища, без яких неможливо забезпечити практичні потреби мовлення (уміння говорити, розуміти мовлення на слух, читати, писати) у межах певної тематики; 3) достатній лексичний запас, який може забезпечити можливість розвитку автоматизму [1, с. 113].

Формування граматичної компетентності розпочинається у початковій школі. Після закінчення 4-го класу, відповідно до глобальної шкали Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти, молодші школярі повинні оволодіти рівнем A1, що характеризує результати навчальних досягнень у граматиці і кожному виді мовленнєвої діяльності. Зауважимо, що учні початкової школи ще не достатньо володіють лінгвістичними поняттями рідної мови, тому граматичні структури засвоюються імпліцитно шляхом сприймання мовленнєвих зразків у комунікативних ситуаціях. Більшість граматичного матеріалу вивчається на рівні лексичних одиниць: учні засвоюють окремі граматичні явища в мовленнєвих зразках, і їм не потрібно пояснювати морфологічні та синтаксичні зв'язки між частинами мови або структурними одиницями, що входять до зразка [8, с. 9]. Імпліцитне засвоєння граматики в початковій школі сприймається, як свідчать дослідники, диференційовано. Учні, що знаходяться на «дограматичній» стадії, ще не спроможні усвідомити граматичні закономірності іноземної мови, у них навіть немає досвіду вивчення граматики рідної мови. Завдання вчителя – дати учням якомога більше зразків мовлення, які вони спочатку вживають без змін, потім з мінімальними змінами згідно із ситуацією мовлення, створеною вчителем. На «граматичній» стадії молодші школярі вже можуть вносити зміни у зразок мовлення спочатку на синтаксичному, а потім і на морфологічному рівні. На цій стадії засвоєння іноземної мови буде недоцільно обмежитися лише імпліцитним засвоєнням граматичної сторони мовлення, і вже згодом можна застосовувати прийоми, завдяки яким учні не лише отримують, але й самі здобувають необхідні їм граматичні знання [4, с. 243].

Зазначимо, що мовлення є ситуативним за своєю природою, тому ознайомлення молодших школярів з новим граматичним явищем потрібно проводити в типових ситуаціях мовлення, створених за допомогою унаочнення або вербального опису. Саме застосування іграшок, малюнків, дій, тобто графічних та ілюстративних опор, як зауважує С. Роман, забезпечує мовленнєву ініціативу дітей і підказує їм, про що і як говорити, що читати і слухати, писати [6]. Крім того, цікавим для ознайомлення з граматичними сигналами мовлення, порядком слів у реченні є використання кубиків та автентичних відео.

Поєднання традиційних форм пояснення граматичного матеріалу з практикою використання лінгводидактичних ігор сприяє ефективності його засвоєння. Водночас застосування цих ігор вимагає врахування низки педагогічних, психологічних і методичних особливостей, основними серед яких є:

1) Ігрова мотивація. Молодші школярі набагато ефективніше сприймають навчальний матеріал, коли він подається в ігровій формі, що знімає психологічну напругу і сприяє активній участі у процесі навчання.

2) Контекстуальність. Ігри повинні максимально наближати граматичний матеріал до реальних мовленнєвих ситуацій, що сприяє перенесенню знань із навчальної ситуації у практичне мовлення.

3) Етапність використання. Лінгводидактичні ігри можуть застосовуватися на різних етапах уроку: для введення нового граматичного матеріалу, його закріплення, тренування навичок або контролю знань.

4) Дозування складності. Ігрові завдання повинні відповідати рівню мовленнєвого розвитку учнів та поступово ускладнюватися в міру засвоєння матеріалу.

5) Активізація усної продукції. Переважна більшість лінгводидактичних ігор орієнтується на розвиток усного мовлення як засобу практичного використання граматичних конструкцій.

Зауважимо, що доцільність врахування особливостей застосування лінгводидактичних ігор у процесі формування іншомовної граматичної компетентності пов'язана з віковою специфікою молодших школярів, для яких характерні емоційність, потреба в діяльнісному підході до навчання, швидка зміна уваги та висока мотивація до гри.

Важливою умовою ефективності гри є чітке визначення її граматичної мети та відповідність віковим особливостям учнів. Ігрові завдання мають бути посильними, але водночас достатньо складними для того, щоб стимулювати мовленнєву діяльність і мислення. Крім того, важливо звертати увагу на такі критерії ефективності лінгводидактичних ігор у навчанні граматики, як:

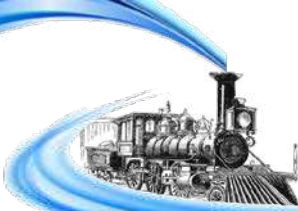
1) активність усіх учасників: кожен учень має бути залучений до мовленнєвої діяльності протягом гри;

2) створення позитивного емоційного настрою: атмосфера має сприяти розкутості та зняттю страху перед помилками;

3) інтеграція мовленнєвих умінь: гра має сприяти не тільки закріпленню граматики, а й одночасному розвитку інших аспектів мовлення (лексики, вимови, сприйняття на слух);

4) рефлексія результатів гри: аналіз правильних і неправильних відповідей для закріплення граматичних знань.

Використання лінгводидактичних ігор у навчальній діяльності містить значні практичні можливості:

- введення нового граматичного матеріалу за допомогою ігор, які демонструють значення й уживання нових структур у контексті;
- тренування граматичних навичок шляхом багаторазового повторення граматичних явищ у змінених ігрових ситуаціях;
- закріплення і систематизація знань через комплексні ігри, що охоплюють вивчені раніше граматичні теми;
- контроль і самоконтроль знань за допомогою ігор-тестів, вікторин або командних змагань;
- індивідуалізація навчання через варіювання завдань відповідно до рівня підготовки окремих учнів або груп;
- розвиток комунікативної компетентності – організація рольових ігор для створення реальних умов мовного спілкування.

Отже, лінгводидактичні ігри є не лише ефективним засобом формування граматичної компетентності, а й важливим засобом комплексного розвитку мовної особистості учня, сприяючи інтеграції граматики в цілісну систему іншомовного спілкування.

Наведемо приклади лінгводидактичних ігор. Досить поширеним у початковій школі є застосування ігор при навчанні видо-часових форм дієслів.

1. Гра «What is he doing?»

Мета: закріпити навички вживання теперішнього тривалого часу (Present Continuous Tense).

Хід гри: Учитель заздалегідь готує картки за кількістю учнів у класі. На кожній картці англійською мовою написана дія, яку учень повинен показати за допомогою пантоміми. Наприклад: You are watching a football match on TV. You are playing with a dog. You are dressing a child.

На уроці кожен учень витягує картку і тримає її в секреті від інших. Далі клас ділиться на дві команди. Перший учень першої команди виходить до дошки і демонструє свою пантоміму. Перший учень другої команди повинен прокоментувати її (He/she is playing volleyball). За відгадану дію команді зараховується два очки. Учень, який не може відгадати пантоміму, просить повторити її і радиться зі своєю командою. Якщо після цього він коментує дію правильно, команді зараховується одне очко.

Далі пантоміму демонструє перший учень другої команди, а перший учень першої команди має відгадати її. Всі учні по черзі показують свої пантоміми, а учні протилежної команди намагаються їх відгадати. Виграє та команда, яка відгадає найбільше пантомім з першої спроби.

2. Гра «Memory game».

Мета: закріпити навички вживання теперішнього часу (Present Perfect Tense).

Хід гри: Учитель забирає зі столу деякі предмети, додає нові чи змінює їх розташування на столі після того, як учень, якого викликали, відвернувся. Потім

запитує: «What has changed on the table?» Учень відповідає: «You have taken the pen off the table», «You have put a watch on the table», «You have written a word on the paper».

3. Гра «Знайди помилку».

Мета: закріпити знання побудови речення.

Хід гри: Учитель об'єднує учнів у групи по 3-4 осіб у кожній. Учасникам гри він показує картку, на якій написано речення з граматичною помилкою. Упродовж 30 с потрібно знайти помилку.

Якщо ніхто з учасників першої команди не впорається із завданням, картку передають наступній групі учнів. Та команда, яка впоралася із завданням, залишає картку собі. Перемагає група, яка збере більше карток.

Граматична компетентність, як підкреслює В. Редько, передбачає не лише здатність нормативно продукувати та адекватно сприймати письмові тексти, а й дотримуватися правил написання літер/слів, речень, користуватися символами/знаками, умовними позначеннями.

Прикладом для цього можуть слугувати такі ігри, як «Фрукти», «Хованки» [3, с. 247]:

1. Гра «Фрукти».

Мета гри: розвиток орфографічних навичок.

Хід гри: клас ділиться на 3-4 команди. Від кожної з них до дошки виходить один гравець. Учитель пропонує гравцям написати якомога більше назв фруктів. Гра триває 5 хвилин. Після її закінчення учитель разом з учнями перевіряє правильність написання слів. Перемагає команда, гравець якої не зробив жодної помилки, або їх буде менше, ніж в інших гравців.

2. Рольова гра «Хованки».

Мета гри: закріплення вживання прийменників місця в англійській мові (under, behind, in, on, at, among, between тощо).

Обладнання: аркуші папери, олівці або фломастери.

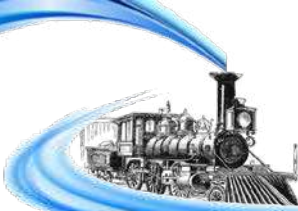
Хід гри: учитель роздає учням аркуші паперу з розграфленими квадратами (від 6 до 8 квадратів). Діти сідають по двоє спиною один до одного. У квадратах-кімнатах вони повинні розташувати стіл, стілець, диван, крісло, книжкову полицю, килим тощо й позначити кружком те місце (наприклад, за кріслом), де вони «заховалися». Після виконання цієї роботи учні повертаються обличчям один до одного. Почергово вони мають відгадати, де заховався однокласник/однокласниця. Наприклад:

Are you under the armchair? – No, I am not.

Are you behind the table? – No, I am not.

Are you on the sofa? – Yes, I am.

Досвід використання лінгводидактичних ігор свідчить про їх позитивний вплив на формування граматичної компетентності молодших школярів: учні

легше запам'ятовуюють граматичні форми, вільніше використовують їх у мовленні, зростає їхня мотивація до вивчення іноземної мови. Крім того, лінгводидактичні ігри сприяють розвитку комунікативних навичок, формують уміння працювати в команді, виховують увагу, спостережливість і самостійність.

Висновки. Лінгводидактичні ігри виступають ефективним засобом формування іншомовної граматичної компетентності молодших школярів, оскільки органічно поєднують навчальну ігрову діяльність із засвоєнням граматичних знань та розвитком мовленнєвих умінь. Залучення учнів до ігрових форм роботи сприяє підвищенню мотивації до вивчення іноземної мови, активізації пізнавальної діяльності, розвитку мовної інтуїції та формуванню стійких граматичних навичок у реальному мовленнєвому середовищі.

Перспективним напрямом подальших досліджень є розробка системи лінгводидактичних ігор для формування конкретних граматичних навичок та вивчення впливу ігрових методик на динаміку розвитку іншомовної комунікативної компетентності молодших школярів загалом.

Література:

1. Бабенко Т. В. Навчання англійської мови в початковій школі : Навчальний посібник. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2002. 222 с.
2. Березовська Л. І. Розвиток творчого мовленнєвого самовираження старших дошкільників в ігрових казкових ситуаціях : автореф. дис. ... канд. пед. наук. Одеса, 2004. 20 с.
3. Дидактичні та методичні засади компетентісно орієнтованого навчання іноземних мов у початковій школі : навчально-методичний посібник / за наук. ред. В. Г. Редька ; відп. за вип. Т. К. Полонська. Київ : «КОНВІ ПРИНТ», 2020. 288 с.
4. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підруч. / О. Б. Бігич та ін. / за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.
5. Мисечко О. Є. Методика навчання англійської мови у середній школі : навчальний посібник-практикум для студентів. Житомир : Полісся, 2002. 256 с.
6. Роман С. В. Методика навчання англійської мови у початковій школі : навч. посіб. Київ : Ленвіт, 2005. 207 с.
7. Складенко Н. Сучасні вимоги до вправ для формування іншомовних мовленнєвих навичок і вмінь. Іноземні мови. 1999. № 3. С. 3–98.
8. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 1-2 клас. URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/navchalni-programi-dlya-1-4-klasiv>. (Дата перегляду: 21.04.2025).
9. Шевченко С. І. Методика навчання англійської мови у початковій школі : навчальний посібник. Ніжин : Вид-во НДУ імені Миколи Гоголя, 2010. 155 с.
10. Hadfield J. Elementary Grammar Games. London : Pearson, 2003. 120 p.
11. Larsen-Freeman D. (2001). Teaching grammar. *Teaching English as a Second or Foreign Language*, 3rd ed. London : Heinle & Heinle Thomson Learning, pp. 251–266.

References:

1. Babenko T. V. (2002) Navchannia anhliiskoi movy v pochatkovii shkoli [Teaching English in primary school] : Navchalnyi posibnyk. Lviv : LNU im. I. Franka, 222 [in Ukrainian].

2. Berezovska L. I. (2004) Rozvytok tvorchoho movlennievoho samovyrazhennia starshykh doshkilnykiv v ihrovykh kazkovykh sytuatsiiakh [Development of creative speech expression of senior preschoolers in fairy tale situations] : avtoref. dys. ... kand. ped. nauk. Odesa, 20 [in Ukrainian].
3. Dydaktychni ta metodychni zasady kompetentnisno oriietovanoho navchannia inozemnykh mov u pochatkovii shkoli [Didactic and methodological principles of competence-based foreign language teaching in primary school] : navchalno-metodychnyi posibnyk / za nauk. red. V. H. Redka ; vidp. za vyp. T. K. Polonska. Kyiv : «KONVI PRINT», 2020, 288 [in Ukrainian].
4. Metodyka navchannia inozemnykh mov i kultur: teoriia i praktyka [Methods of teaching foreign languages and cultures: theory and practice] : pidruch. / O. B. Bihych ta in. / Edited by S. Yu. Nikolaieva. Kyiv: Lenvit, 2013, 590 [in Ukrainian].
5. Mysechko O. Ye. (2002) Metodyka navchannia anhliiskoi movy u serednii shkoli [Methods of teaching English in secondary school] : navchalnyi posibnyk-praktykum dla studentiv. Zhytomyr : Polissia, 256 [in Ukrainian].
6. Roman S. V. (2005) Metodyka navchannia anhliiskoi movy u pochatkovii shkoli [Methods of teaching English in primary school] : navch. posib. Kyiv : Lenvit, 207 [in Ukrainian].
7. Skliarenko N. (1999) Suchasni vymohy do vprav dla formuvannia inshomovnykh movlennievnykh navychok i vmin [Modern requirements for exercises for the development of foreign language skills and abilities]. *Inozemni movy – Foreign Languages*. № 3, 3–98 [in Ukrainian].
8. Typova osvitnia prohrama, rozroblena pid kerivnytstvom Savchenko O. Ya. 1-2 klas [Typical educational programme developed under the guidance of O. Savchenko. Grade 1-2]. URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/navchalni-programi-dlya-1-4-klasiv>. (Data perehliadu: 21.04.2025).
9. Shevchenko S. I. (2010) Metodyka navchannia anhliiskoi movy u pochatkovii shkoli [Methods of teaching English in primary school] : navchalnyi posibnyk. Nizhyn : Vyd-vo NDU imeni Mykoly Hoholia, 155 [in Ukrainian].
10. Hadfield J. (2003) Elementary Grammar Games. London : Pearson, 120 [in English].
11. Larsen-Freeman D. (2001). Teaching grammar. *Teaching English as a Second or Foreign Language*, 3rd ed. London : Heinle & Heinle Thomson Learning, 251–266 [in English].